

Designing a Feedback Literacy Development Model for Physical Education Teachers

Ali Mohammad Ghasemi

Master Student of Sport Management,
Department of Physical Education and
Sport Science, Azadshahr Branch, Islamic
Azad University, Azadshahr, Iran.

Nasser Bai*

Department of Physical Education and
Sport Science, Az.C., Islamic Azad
University, Azadshahr, Iran.

Ali Mostafaloo

Department of Physical Education,
Gonbad Kavoods Branch, Islamic Azad
University, Gonbad Kavoods, Iran.

Abstract

Feedback is a powerful educational tool that, when used appropriately, will increase the effectiveness of teacher education. Developing a feedback literacy model can help physical education teachers increase their knowledge of feedback and use it more appropriately in their teaching processes. Therefore, the main purpose of this study is to design a feedback literacy development model for physical education teachers. The research community comprised university professors, educational experts from the Ministry of Education, school principals and vice-principals, as well as physical education teachers. The selection of the sample of this research was done in a purposeful way and after conducting 12 interviews with experts, the interview process reached theoretical saturation. The data collection tool in this study was interview. The coding method was used to analyze the collected data. In the open coding section, 124 initial concepts were obtained from the conducted interviews, and by examining them more closely, the remaining 83 codes were placed in the form of central codes. The open codes were categorized into three general categories (individual, contextual and organizational) and eleven subcategories (increasing teachers' awareness about feedback, increasing teachers' motivation about using feedback, planning for teachers' use of feedback, developing students' awareness about feedback, feedback sources,

* Corresponding Author: Nasser.bai@iau.ac.ir

How to Cite: Ghasemi, A.M., Bai, N. & Mostafaloo, A. (2026). Designing a Feedback Literacy Development Model for Physical Education Teachers. *New Approaches in Sports Mmanagement*, 13(51), 71-97

paying attention to feedback characteristics, creating a feedback-rich environment, supporting feedback processes, developing feedback processes, using technology for feedback processes, and evaluating feedback processes) were categorized. Using the feedback development model by sports teachers can increase the effectiveness of their actions and improve the quality of their teaching.

Extended Abstract

Introduction

One of the most important skills required for teachers, which plays a central role in increasing students' learning and is expected to be considered in empowerment programs, is increasing feedback literacy. Feedback in the school environment has always been considered as an important tool in improving students' learning, and the primary focus of research related to feedback literacy has been specifically on students. Nevertheless, the results of research conducted in the field of growth and improvement of teachers' performance have shown that feedback is necessary not only for students but also for teachers, which benefits both teachers and students. Despite the fact that teachers mention feedback as a powerful tool to develop their capabilities and also improve students' academic performance, some researchers believe that teachers have limited information about the actual ways of receiving and providing feedback. Researchers emphasize that teachers need to have an acceptable and appropriate level of literacy in order to use feedback properly. Teacher feedback literacy refers to the knowledge, expertise, and willingness to design feedback processes that aim to provide effective and efficient feedback to students to learn and progress further in education. A teacher with an appropriate level of feedback literacy can design his teaching environment in such a way as to promote the participation of others such as colleagues and students in the processes of receiving and providing feedback, paying special attention to the relational and emotional aspects of feedback with students, with obtaining information from others will improve your performance and solve the problems related to the learning and progress of students. One of the most important goals of physical education teachers is to improve the movement and sports skills of students in physical education lessons. In physical education classes, the process of learning movement skills is focused on exploring, repeating and practicing a variety of movement patterns. Undoubtedly, in such a process, students need information about the performance of their motor skills to correct errors and improve their performance, as well as increase their motivation to continue the learning process, and a significant part of this information is provided to them in the form of feedback processes. Therefore, it can be stated that providing feedback and related processes are of special importance for students as well as physical education teachers. The progress of students in movement and sports skills depends on how these teachers use the feedback related to their performance, and because different teaching methods in the physical education course each have unique feedback, so it is necessary to provide these teachers with various ways of providing feedback and be familiar with feedback-related literacy in general. Therefore, developing a literacy model related to feedback can help

physical education teachers to increase their knowledge in the field of feedback and use it more appropriately in the education process. According to the mentioned cases, the main goal of this study is to design a literacy development model related to feedback in physical education teachers.

Methods

The research community comprised university professors, educational experts from the Ministry of Education, school principals and vice-principals, as well as physical education teachers. The selection of the sample of this research was done in a purposeful way and after conducting 12 interviews with experts, the interview process reached theoretical saturation. The data collection tool in this study was interview. The coding method was used to analyze the collected data. In the open coding section, 124 initial concepts were obtained from the conducted interviews, and by examining them more closely, the remaining 83 codes were placed in the form of central codes.

Results

The open codes were categorized into three general categories (individual, contextual and organizational) and eleven subcategories (increasing teachers' awareness about feedback, increasing teachers' motivation about using feedback, planning for teachers' use of feedback, developing students' awareness about feedback, feedback sources, paying attention to feedback characteristics, creating a feedback-rich environment, supporting feedback processes, developing feedback processes, using technology for feedback processes, and evaluating feedback processes) were categorized.

Conclusion

The results of this study showed that individual, contextual and organizational factors play a role in developing feedback literacy among physical education teachers. Considering these factors, developing a feedback development model for physical education teachers can increase the effectiveness of their actions and the quality of their teaching.

Keywords: Effective Feedback, Empowerment, Feedback Literacy, Feedback Processes, Feedback Sources.

JEL Classification: I23, O21

Ethical Considerations

Compliance with Ethical Guidelines: All stages of the research conducted based on ethical standards in the research.

Funding: The research work is not funded by any organization or university.

Authors' Contribution: All authors contributed to the writing of this research work.

Conflict of interest: The authors have no conflict of interest for the research work and have agreed with the final work presented.

انجمن علمی مدیریت ورزشی ایران

--- رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی ---

دوره ۱۳، شماره ۵۱، زمستان ۱۴۰۴، ۷۱-۹۷

ntsmj2.issma.ir

<https://doi.org/10.22034/ntsmj.2025.2034547.1075>

مقاله پژوهشی

دریافت: ۱۴۰۳/۴/۱۴

بازنگری: ۱۴۰۳/۱۱/۱۸

پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۷

انتشار: ۱۴۰۴/۱/۱۸

طراحی الگوی توسعه سواد بازخورد برای معلمان تربیت بدنی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران.

علی محمد قاسمی

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران.

ناصر بای *

گروه تربیت بدنی، واحد گنبد کاووس، دانشگاه آزاد اسلامی، گنبد کاووس، ایران.

علی مصطفی لو

چکیده

هدف اصلی این مطالعه طراحی الگوی توسعه سواد بازخورد برای معلمان تربیت بدنی بود. این پژوهش براساس یک طرح تحقیق کیفی انجام شد. جامعه این پژوهش متشکل از اساتید دانشگاهی، کارشناسان آموزشی وزارت آموزش و پرورش، مدیران و معاونان مدارس و معلمان تربیت بدنی بود. انتخاب نمونه این پژوهش به روش هدفمند انجام شد و بعد از انجام ۱۲ مصاحبه با افراد خبره فرآیند مصاحبه به اشباع نظری رسید. ابزار گردآوری داده‌ها در این مطالعه مصاحبه بود. جهت تحلیل داده‌های گردآوری شده از روش کدگذاری استفاده شد. در بخش کدگذاری باز، تعداد ۱۲۴ مفهوم اولیه از مصاحبه‌های انجام شده به دست آمد و با بررسی دقیق تر آن‌ها در نهایت تعداد ۸۳ کد باقیمانده در قالب کدهای محوری قرار داده شدند. کدهای باز به دست آمده در سه مقوله کلی (فردی، زمینه‌ای و سازمانی) و یازده مقوله فرعی (افزایش آگاهی معلمان درخصوص بازخورد، افزایش انگیزه معلمان درخصوص استفاده از بازخورد، برنامه‌ریزی معلمان برای استفاده از بازخورد، توسعه آگاهی دانش‌آموزان درخصوص بازخورد، منابع بازخورد، توجه به ویژگی‌های بازخورد، ایجاد بگ محیط غنی از بازخورد، حمایت از فرآیندهای بازخورد، توسعه فرآیندهای بازخورد، استفاده از فناوری برای فرآیندهای بازخورد و ارزیابی فرآیندهای بازخورد) دسته‌بندی شدند. استفاده از الگوی توسعه بازخورد توسط معلمان تربیت بدنی می‌تواند اثربخشی اقدامات و کیفیت تدریس آن‌ها را افزایش دهد.

کلیدواژه‌ها: بازخورد مؤثر، توانمندسازی، سواد بازخورد، فرآیندهای بازخورد، منابع بازخورد.

طبقه‌بندی JEL: I23, O21

* نویسنده مسئول: Nasser.bai@iau.ac.ir

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آزادشهر است.

مقدمه

امروزه تغییرات صورت گرفته در سیاست‌های سازمان‌های آموزشی همچون مدارس موجب شده است تا آن‌ها انتظارات متفاوتی از نیروی انسانی خود داشته باشند. در چنین شرایطی، معلمان بایستی توانمندی‌های خود را متناسب با سیاست‌های سازمان و نیازهای دانش‌آموزان توسعه دهند. براین اساس، تدوین و اجرای برنامه‌های توانمندسازی نیروی انسانی از اهمیت خاصی برخوردار است (King, 2019). با افزایش توانمندی‌های شغلی معلمان از طریق برنامه‌های توسعه انتظار می‌رود کیفیت عملکردی آن‌ها افزایش یابد. از این رو، توجه به رشد و تعالی معلمان همواره به‌عنوان یک موضوع مهم برای سیاست‌گذاران این حوزه مطرح بوده است (Zeng, 2023). یکی از مهم‌ترین مهارت‌های مورد نیاز برای معلمان که نقش محوری در افزایش یادگیری دانش‌آموزان ایفا می‌نماید و بایستی در برنامه‌های توانمندسازی مورد توجه قرار گیرد افزایش سواد بازخورد است (Wu, et al., 2023). بازخورد در محیط مدارس همواره به‌عنوان یک ابزار مهم در بهبود یادگیری دانش‌آموزان مورد توجه قرار گرفته (Gravett, et al., 2020) و تمرکز اولیه تحقیقات مرتبط با سواد بازخورد به‌طور خاص بر روی دانش‌آموزان بوده است (Guo & Wei, 2019). باین وجود، تحقیقات موجود در زمینه بهبود عملکرد معلمان نشان داده‌اند که بازخورد نه تنها برای دانش‌آموزان بلکه برای معلمان نیز ضروری است (Stormont & Reinke, 2013) و افزایش سواد بازخورد به معلمان بینش ارزشمندی در مورد شیوه‌های تدریس ارائه می‌دهد و به آن‌ها امکان می‌دهد تا نقاط ضعف و قوت خود را شناسایی نموده و اقدامات لازم را برای افزایش اثربخشی فرآیند تدریس در کلاس انجام دهند (Jiang & Yu, 2021). براین اساس، امروزه بازخورد به‌عنوان یک موضوع مهم اما چالش‌برانگیز برای معلمان در نظر گرفته می‌شود (Noble, et al., 2020). علی‌رغم این که معلمان از بازخورد به‌عنوان یک ابزار قدرتمند برای توسعه قابلیت‌های خود و بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان یاد می‌کنند (De Angelis, et al., 2023) اما برخی محققان معتقد هستند معلمان شیوه‌های واقعی دریافت و ارائه بازخورد دانش و اطلاعات محدودی دارند (Wu, et al., 2023). دی کلیجین^۱ (۲۰۲۳) با تأکید بر نقش بازخورد در موفقیت تدریس معلمان بیان می‌کند بسیاری از معلمان سواد محدودی در زمینه

1. De Kleijn

بازخورد دارند. وی معتقد است که معلمان تنها با افزایش دانش نظری نمی‌توانند سواد بازخورد خود را توسعه دهند زیرا این امر نیازمند تمرین و تکرار است. افزایش سواد بازخورد در معلمان زمانی رخ خواهد داد که آن‌ها بتوانند دانش نظری مرتبط با فرآیند ارائه و دریافت بازخورد را در عمل استفاده کنند. بود و داوسن^۱ (۲۰۲۳) در این خصوص بیان می‌کنند تفاوت مشهودی بین تصور معلمان از سواد بازخورد و آنچه که به صورت واقعی در فرآیند تدریس انجام می‌دهند، وجود دارد. تای^۲ و همکاران (۲۰۲۱) نیز معتقد هستند معلمان اغلب دیدگاه‌های پیشرفته‌ای از بازخورد دارند اما در استفاده از آن شکست می‌خورند که این امر ممکن است تا حدودی به دلیل ناتوانی استفاده آن‌ها از بازخورد باشد. این امر بدان معنی است که درک صرفاً مفهومی از سواد بازخورد توسط معلمان ممکن است نتواند شایستگی‌هایی آن‌ها را در اجرای موفقیت‌آمیز فرآیندهای بازخورد افزایش دهد (Henderson, et al., 2019). با این وجود، این اعتقاد وجود دارد که معلمان برای استفاده مناسب از بازخورد نیازمند داشتن سطح قابل قبول و مناسبی از سواد مرتبط با آن هستند (Gan, et al., 2021). سواد بازخورد معلم به دانش، تخصص و تمایل به طراحی فرآیندهای بازخورد اشاره دارد که هدف آن ارائه بازخورد مؤثر به دانش‌آموزان برای یادگیری و موفقیت در تحصیل است (Jiang & Yu, 2021). افزایش سواد بازخورد معلمان موجب خواهد شد تا آن‌ها محیط و فرآیندهای مرتبط با بازخورد را به شکلی تغییر دهند که خود و دانش‌آموزان نقش فعالی در فرآیندهای بازخورد داشته باشند (Vattøy, 2020). کارلس و وینستن^۳ (۲۰۲۳) پیشنهاد می‌کنند که یک معلم با داشتن سطح مناسبی از سواد بازخورد می‌تواند محیط تدریس خود را به گونه‌ای طراحی کند که مشارکت دیگران مانند همکاران و دانش‌آموزان را در فرآیندهای دریافت و ارائه بازخورد ارتقا دهد، به جنبه‌های رابطه‌ای و عاطفی با دانش‌آموزان توجه ویژه‌ای داشته باشد، با کسب اطلاعات از دیگران عملکرد خود را بهبود بخشد و مشکلات مربوط به یادگیری دانش‌آموزان را رفع نماید. از سوی دیگر، سواد بازخورد به معلمان کمک می‌کند تا با استفاده از ابزارهای مختلف برای تولید، ذخیره و استفاده از بازخورد از منابع مختلف برای بهبود مستمر اقدام نمایند (Mao & Crosthwaite, 2019). کارلس و وینستن (۲۰۲۳)

1. Boud & Dawson
2. Tai
3. Carless & Winstone

استدلال می‌کنند توسعه سواد بازخورد دانش‌آموزان با توسعه سواد بازخورد معلمان مرتبط است و معلمان برای موفقیت در توسعه سواد بازخورد دانش‌آموزان به بهبود سواد بازخورد خود نیاز دارند. بود و داوسن (۲۰۲۳) نیز بر این امر تأکید می‌کنند که توسعه سواد بازخورد در معلمان نیازمند کسب شایستگی‌هایی توسط آن‌ها است. این چنین شایستگی‌هایی به‌طور خاص نحوه تعامل معلمان با دانش‌آموزان را تسهیل نموده و بر این امر تأکید دارند که معلمان باید نیازهای دانش‌آموز را شناسایی کرده و به آن‌ها پاسخ دهند (Zeng, 2023). برخی محققان نیز بر اهمیت سواد بازخوردی معلمان تأکید نموده و معتقد هستند زمانی که معلمان دارای اطلاعات لازم درخصوص بازخورد نبوده و از مهارت کافی برای ارائه آن به دانش‌آموزان برخوردار نباشند اقدامات بازخوردی آن‌ها به‌رشد و پیشرفت دانش‌آموزان کمکی نخواهد کرد (Carless & Winstone, 2023).

به‌دلیل اهمیت بازخورد در عملکرد معلمان و یادگیری و موفقیت دانش‌آموزان، تحقیقات بسیاری در این خصوص انجام شده است. احمدپور کاسگری و کاظمی ملک محمودی (۱۳۹۷) در تحقیقی دریافتند استفاده از منابع بازخورد متفاوت مانند معلمان و دانش‌آموزان و شیوه‌های مشارکتی‌تر بازخورد می‌توانند اثر مثبتی بر یادگیری دانش‌آموزان داشته باشند. یانگ^۱ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی قدرت اثرگذاری بازخورد معلم بر یادگیری و پیشرفت را از دیدگاه دانش‌آموزان بررسی نمودند. نتایج نشان داد استفاده مناسب و به‌موقع معلمان از بازخوردهای منفی و مثبت موجب افزایش یادگیری و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. از دیدگاه دانش‌آموزان، شیوه ارائه بازخورد از سوی معلمان یک عامل بسیار مهم برای پذیرش آن است. هرون^۲ و همکاران (۲۰۲۳) در تحقیقی دریافتند بازخورد، بخشی ذاتی از فرآیند آموزش و یادگیری است و توافق بر روی اهمیت گفتگوی بازخورد در حمایت از روابط است. این محققان استدلال می‌کنند که شناخت و درک گفتگوی بازخورد می‌تواند با افزایش سواد بازخورد از یادگیری و آموزش پشتیبانی نماید. کارلس (۲۰۲۳) در پژوهشی دریافت عناصر کلیدی سواد بازخورد معلمان شامل طراحی فرآیندهای بازخورد برای جذب دانش‌آموزان، انعکاس پاسخ‌های دانش‌آموزان به بازخورد و اصلاح شیوه‌های دریافت و ارائه بازخورد در طول زمان براساس تجربیات به‌دست آمده

1. Yang
2. Heron

می‌باشد. لی و مائو^۱ (۲۰۲۴) در پژوهشی کیفی سواد بازخورد معلمان را در رابطه با دانش، ارزش‌ها و توانایی‌های آن‌ها مورد بررسی قرار دادند. نتایج این تحقیق نشان داد درحالی‌که پاسخ‌دهندگان درک مناسبی از سواد بازخورد داشتند اما نسبت به توانایی‌های خود برای اجرای شیوه‌های بازخورد در تدریس مطمئن نبودند. ژی و لیو^۲ (۲۰۲۴) در تحقیقی نشان دادند معلمان زبان انگلیسی در چین به‌شکل هدفمند سواد بازخورد دانش‌آموزان را افزایش نمی‌دهند و این معلمان به‌شکل ناخودآگاه سواد بازخورد دانش‌آموزان را از طریق هدایت شناختی، تنظیم رفتاری و حمایت عاطفی در مداخلات بازخورد غیرسازماندهی شده ارتقا می‌دهند.

در محیط مدارس، یکی از مهم‌ترین اهداف معلمان تربیت‌بدنی بهبود عملکرد مهارت‌های حرکتی و ورزشی دانش‌آموزان در درس تربیت‌بدنی است (Kangalgi, 2013). در کلاس‌های تربیت‌بدنی، فرآیند یادگیری مهارت‌های حرکتی بر کاوش، تکرار و تمرین انواع الگوهای حرکتی متمرکز است. بدون تردید در فرآیند آموزش دانش‌آموزان برای تصحیح خطاها، بهبود عملکرد و افزایش انگیزه خود برای ادامه دادن فرآیند یادگیری به‌اطلاعاتی در مورد عملکرد مهارت‌های حرکتی خود نیاز دارند که بخش مهمی از این اطلاعات در قالب فرآیندهای بازخورد در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد (Möding, et al., 2022). از این رو می‌توان بیان نمود که ارائه بازخورد و فرآیندهای مرتبط با آن از اهمیت خاصی برای دانش‌آموزان و معلمان تربیت‌بدنی برخوردار هستند (Potdevin, et al., 2018). به‌گفته کانگالگیل و اوزگول^۳ (۲۰۱۸) بازخورد یکی از قوی‌ترین متغیرهای آموزشی مؤثر بر یادگیری مهارت‌های ورزشی است و بازخورد این فرصت را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کند تا از اشتباهات خود آگاه شده و با دریافت اطلاعات بیشتر برای رفع نمودن آن‌ها تلاش کنند که این امر می‌تواند به افزایش انگیزه آنان کمک نماید (Potdevin, et al., 2018). لقمانی و همکاران (۱۳۹۷) نیز ضمن تأکید بر اهمیت بازخورد در شیوه‌های تدریس معلمان تربیت‌بدنی، معتقد هستند پیشرفت دانش‌آموزان در مهارت‌های حرکتی و ورزشی به‌چگونگی استفاده این معلمان از بازخورد مرتبط به‌عملکرد آن‌ها وابسته است و به دلیل

1. Lee & Mao
2. Xie & Liu
3. Kangalgi & Özgül

آن که شیوه‌های مختلف تدریس در درس تربیت‌بدنی هر یک دارای بازخوردهای منحصر به فردی هستند، لذا نیاز است تا این معلمان با انواع شیوه‌های ارائه بازخورد و به صورت کلی سواد مرتبط با بازخورد آشنا باشند. برخی مطالعات تجربی انجام شده در این خصوص نشان داده‌اند که مداخلات بازخورد اجرا شده توسط معلمان تربیت‌بدنی تأثیر مثبتی بر یادگیری مهارت‌های حرکتی دانش‌آموزان داشته‌اند (O'Loughlin, et al., 2013). با این حال، برخی تحقیقات نیز نشان داده‌اند که بازخوردهای ارائه شده توسط معلمان تربیت‌بدنی تأثیر قابل توجهی بر یادگیری مهارت‌های حرکتی دانش‌آموزان ندارند که مهم‌ترین علت آن عدم آشنایی این معلمان با چگونگی استفاده از آن‌ها در فرآیند تدریس می‌باشد (Kok, et al., 2020). علی‌رغم آن که انواع مختلفی از بازخورد همچون بازخورد افزوده، بازخورد اطلاعاتی و بازخورد رشدی همسو در تحقیقات آموزشی در زمینه تربیت‌بدنی شناسایی شده‌اند (Potdevin, et al., 2018) اما به گفته ژو^۱ و همکاران (۲۰۲۱) در خصوص اثربخشی بازخورد مورد استفاده توسط معلمان تربیت‌بدنی تردیدهایی وجود دارد. بدون شک، داشتن سواد بازخورد یک پیش‌شرط مهم برای استفاده از آن در فرآیندهای آموزشی است اما بنابر اظهار دی‌کلیجین (۲۰۲۳) بسیاری از معلمان سواد محدودی در زمینه بازخورد دارند که این امر موجب کاهش اثربخشی مداخلات مرتبط با بازخورد معلمان می‌شود. از این رو تدوین الگوی سواد مرتبط با بازخورد می‌تواند به معلمان تربیت‌بدنی کمک نماید تا دانش خود را در زمینه بازخورد افزایش داده و استفاده مناسب‌تری از آن در فرآیندهای آموزش داشته باشند. با این وجود، با جستجوی انجام شده در تحقیقات علمی داخلی، تحقیقی درباره سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی یافت نشد که این امر ضرورت انجام این تحقیق را برجسته می‌نماید. لذا با توجه به موارد بیان شده، هدف اصلی این مطالعه طراحی الگوی توسعه سواد بازخورد برای معلمان تربیت‌بدنی است.

روش

این پژوهش کاربردی با استفاده از رویکرد کیفی (نظریه داده‌بنیاد) انجام شد. جامعه این پژوهش متشکل از اساتید دانشگاهی، کارشناسان آموزشی وزارت آموزش و پرورش، مدیران و معاونان مدارس و معلمان تربیت‌بدنی در حال تدریس و بازنشسته بود. انتخاب نمونه

1. Zhou

به روش هدفمند انجام شد و افراد دارای اطلاعات در زمینه پژوهش شناسایی و با هماهنگی صورت گرفته، مصاحبه نیمه ساختاریافته‌ای با آن‌ها انجام گردید. بعد از انجام ۱۲ مصاحبه، فرآیند مصاحبه به اشباع نظری رسید که در این مرحله اطلاعات جدیدی از مصاحبه‌ها حاصل نشد. به دلیل آن که جهت گردآوری داده‌های پژوهش نیاز بود تا مصاحبه‌هایی با خبرگان مورد نظر انجام شود لذا ابتدا محقق با بررسی منابع علمی لیستی از عوامل مؤثر در زمینه پژوهش را شناسایی نمود و سپس براساس آن‌ها راهنمای مصاحبه تدوین گردید که در تمامی مصاحبه‌ها به شکلی یکسان مورد استفاده قرار گرفت.

در پژوهش حاضر، با توجه به انجام مصاحبه جهت گردآوری داده‌ها محل برگزاری و زمان بندی مصاحبه‌ها به صلاح دید مصاحبه‌شوندگان تعیین شد. فرآیند برگزاری مصاحبه‌ها با تشریح ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان آغاز و به دنبال آن پرسش‌های پژوهشی راهنمای مصاحبه مطرح گردید. علاوه بر این، در صورت لزوم براساس پاسخ مصاحبه‌شوندگان و به دست آوردن اطلاعات جامع‌تر، سؤالات تکمیلی ارائه شد. در پایان هر مصاحبه، از مصاحبه‌شوندگان درخواست گردید تا هر نکته‌ای را که ممکن است نادیده گرفته شده باشد را بیان نمایند. مدت زمان مصاحبه با مصاحبه‌شوندگان به طور متوسط ۳۲ دقیقه، حداقل ۲۷ دقیقه و حداکثر ۴۶ دقیقه بود. برای اطمینان از گردآوری دقیق و کامل داده‌ها در طول مصاحبه‌ها، پاسخ‌های مصاحبه‌شوندگان از طریق تلفن همراه ضبط شد. علاوه بر این، قبل از انجام مصاحبه‌ها شرکت کنندگان در مورد زمینه تحقیق و اهداف آن برای به حداکثر رساندن مشارکت متخصصان و افزایش آشنایی آن‌ها با موضوع مطلع شدند. برای بررسی قابلیت پایایی مصاحبه‌های انجام شده از روش بازآزمون استفاده شد. برای این کار، سه مصاحبه به صورت تصادفی از میان مجموعه مصاحبه‌های انجام شده انتخاب و در یک بازه زمانی ۳۰ روزه مورد تجزیه و تحلیل مجدد قرار گرفتند. نتایج کدگذاری حاصل از دوباره جداگانه برای هر یک از سه مصاحبه در کنار هم قرار گرفت و سپس شاخص پایداری برای هر مصاحبه براساس میزان همخوانی و عدم توافق تعیین شد. پایایی بازآزمون مصاحبه‌های صورت گرفته مقدار ۷۹/۶ برآورد شد که به دلیل بالاتر بودن از سطح مبنای ۶۰ درصد، پایایی مصاحبه‌ها تأیید گردید. جهت تحلیل مصاحبه‌ها از روش گلایزر^۱ (۱۹۹۲) استفاده شد. بدین

1. Glaser

منظور، داده‌های گردآوری شده با استفاده از روش‌های کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی تحلیل شدند.

یافته‌ها

نتایج تحلیل‌های صورت گرفته بر روی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه که در جدول ۱ قابل مشاهده است نشان داد بیشتر نمونه پژوهش دارای تحصیلات دکتری هستند (۹ نفر). بخش دیگری از نتایج نشان داد بیشتر مصاحبه‌شوندگان در دامنه سنی ۵۱ سال و بیشتر از آن قرار دارند (۸ نفر). در نهایت، نتایج مشخص نمود بیشتر مصاحبه‌شوندگان مرد بودند (۹ نفر).

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های فردی نمونه پژوهش

متغیر	مؤلفه	فراوانی	درصدفراوانی	عنوان	فراوانی
تحصیلات	کارشناسی ارشد	۳	۲۵	استاد دانشگاه	۴
	دکتری	۹	۷۵	کارشناس آموزش	۱
سن	۴۱ تا ۵۰ سال	۴	۳۳/۳	معاون آموزشی اداره کل آب	۱
	۵۱ سال و بیشتر	۸	۶۶/۷	مدیر مدرسه	۲
جنسیت	مرد	۹	۷۵	معاون آموزشی مدرسه	۱
	زن	۳	۲۵	معلم تربیت بدنی	۳

مأخذ: یافته‌های پژوهش

بعد از اتمام مصاحبه دوازدهم و کدگذاری تمامی مصاحبه‌های انجام شده اشباع نظری حاصل شد. در بخش کدگذاری باز، تعداد ۱۲۴ مفهوم اولیه استخراج شد. بررسی دقیق‌تر کدهای ثبت شده مشخص نمود که بسیاری از کدها اگرچه با ادبیات مختلفی بیان شده‌اند

اما دارای مفهوم مشابهی هستند. از این رو، این کدها با یکدیگر ادغام شدند و در نهایت تعداد ۸۳ کد باز شناسایی گردید که در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. نتایج کدگذاری باز

کدهای باز
آشنایی معلمان با بازخورد و انواع آن.
آشنایی معلمان با اثرات چندگانه بازخورد.
آشنایی معلمان از اهمیت بازخورد در موفقیت شغلی.
ترغیب معلمان به پذیرش بازخورد به عنوان یک ابزار آموزشی.
تشویق معلمان به استفاده مناسب از بازخورد در فرآیند تدریس.
برجسته نمودن نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس معلمان.
برجسته نمودن نقش بازخورد در بهبود عملکرد دانش آموزان.
برجسته نمودن نقش بازخورد در تقویت روابط معلمان با دانش آموزان.
ایجاد انگیزه در معلمان درباره استفاده از منابع چندگانه بازخورد.
سازماندهی مناسب زمان، مکان و شرایط ارائه بازخورد.
در نظر گرفتن اولویت ها برای ارائه بازخورد.
مهارت برقراری ارتباطات مؤثر با دانش آموزان.
مشخص بودن زمینه نیازمند بازخورد.
رعایت نظم و ترتیب در توالی ارائه بازخوردها.
دادن زمان مناسب به دانش آموزان جهت استفاده از بازخورد.
استفاده از اطلاعات دانش آموزان برای توسعه فرآیندهای بازخورد.
هماهنگ کردن فرآیندهای بازخورد با سایر برنامه های آموزشی.
افزایش توانایی دانش آموزان جهت شناسایی اطلاعات مورد نیاز خود در بازخورد.
افزایش توانایی دانش آموزان جهت شناسایی انواع بازخورد.
اطمینان درباره اثربخشی بازخورد و استفاده دانش آموزان.
اطمینان درباره در دسترس بودن بازخورد مورد نیاز دانش آموزان.
طراحی فعالیت هایی به منظور گنجاندن پاسخ های دانش آموزان به بازخوردهای دریافت شده.
دعوت از دانش آموزان برای تشریح چگونگی استفاده از اطلاعات بازخورد برای انجام تکالیف خود.
استفاده از دانش آموزان موفق در زمینه به کارگیری بازخورد به عنوان الگویی برای همسالان.
ترغیب دانش آموزان به مشارکت فعال در فرآیندهای بازخورد گروهی.
ایجاد یک محیط روانی ایمن برای دانش آموزان برای تسهیم اطلاعات خود با معلمان.
ایجاد یک محیط روانی ایمن برای دانش آموزان برای تسهیم اطلاعات خود با همسالان.
تقویت روابط بین دانش آموزان به منظور تسهیل فرآیندهای بازخورد.

کدهای باز
زمان بندی فرآیندهای بازخورد به منظور جلوگیری از اتلاف زمان.
استفاده از اطلاعات مختلف برای پشتیبانی از تمامی دانش آموزان.
شناسایی دانش آموزان در معرض خطر ناتوانی استفاده از فرآیندهای بازخورد.
تلاش برای جذب دانش آموزان بی توجه به فرآیندهای تدریس.
شناسایی نیازهای دانش آموزان در زمینه بازخورد.
توجه به نیازهای دانش آموزان با نیازهای خاص در زمینه بازخورد.
در نظر گرفتن بازخورد به عنوان یک مداخله اثربخش برای بهبود عملکرد دانش آموزان.
قراردادن بازخورد در برنامه های آموزشی.
استفاده از ظرفیت بازخورد برای ایجاد تغییرات مورد نیاز آموزشی.
پیش بینی پیامدهای مثبت و منفی بازخورد در فرآیند تدریس.
ارائه بازخورد قابل استفاده.
تمرکز نمودن بر روی موضوع یا مشکل نیازمند بازخورد نه افراد.
تلاش برای درگیر کردن دانش آموزان در فرآیندهای بازخورد.
استفاده از شیوه های بازخورد به شکل فراگیر برای همه دانش آموزان.
تعریف بازخورد برای دانش آموزان و بیان نمودن اهمیت آن.
کمک به دانش آموزان جهت درگیر شدن در فرآیندهای بازخورد.
ترغیب دانش آموزان به بیان نمودن نیازهای بازخوردی خود.
افزایش توانایی مورد نیاز دانش آموزان در زمینه بازخورد.
شناسایی منابع مناسب بازخورد.
اطمینان درباره دسترسی مناسب دانش آموزان به منابع بازخورد.
افزایش توانایی دانش آموزان درباره استفاده از منابع چندگانه بازخورد.
مؤثر بودن بازخورد.
خاص بودن بازخورد.
به موقع بودن بازخورد.
پیوسته یا مقطعی بودن بازخورد.
شیوه ارائه بازخورد.
استفاده از بازخوردهای مثبت و منفی به شکل صحیح.
استفاده از مدل های مختلف برای درگیر کردن معلمان و دانش آموزان در فرآیندهای بازخورد.
در نظر گرفتن پاداش های مادی و معنوی برای معلمان پیش رو در زمینه بازخورد.
ترغیب دانش آموزان به استفاده از بازخورد معلمان.
افزایش ایمنی روانشناختی محیط مدارس و تیم های کاری جهت تبادل ایده ها، نظرات و تجربیات معلمان در زمینه بازخورد.

کدهای باز
ایجاد فرصت‌هایی جهت تمرین فرآیندهای بازخورد برای معلمان.
ایجاد فرصت‌هایی جهت تمرین استفاده از بازخورد برای دانش‌آموزان.
ایجاد جو سازمانی مناسب در مدارس برای حمایت از فرآیندهای بازخورد.
ایجاد فرهنگ مناسب در مدارس برای توسعه فرآیندهای بازخورد.
آموزش معلمان در راستای افزایش قابلیت‌های آن‌ها در زمینه بازخورد.
حمایت معلمان از فرآیندهای بازخورد.
حمایت مدیران از فرآیندهای بازخورد.
تدوین قوانین مشخص درباره توسعه فرآیندهای بازخورد.
در اختیار قراردادن امکانات مورد نیاز معلمان در فرآیندهای بازخورد.
تهیه انواع فناوری‌های صوتی و تصویری در مدارس برای تسهیل فرآیندهای بازخورد.
آموزش معلمان درباره استفاده از فناوری‌های نوین در فرآیندهای بازخورد.
استفاده از سیستم‌های مدیریت یادگیری هوشمند در مدارس برای توسعه فرآیندهای بازخورد.
تدوین شاخص‌هایی برای ارزیابی اثربخشی فرآیندهای بازخورد معلمان توسط مدیران.
تدوین شاخص‌هایی برای ارزیابی اثربخشی فرآیندهای بازخورد معلمان توسط همکاران.
جلوگیری از قضاوت‌های ذهنی معلمان.
اطمینان درباره دستیابی به انتظارات آموزشی مورد انتظار.
اجازه دادن به دانش‌آموزان درباره بیان نقاط ضعف و قوت فرآیندهای بازخورد مورد استفاده.
جدا کردن ارزیابی فرآیند بازخورد از ارزیابی نهایی عملکرد دانش‌آموزان و اختصاص نمره.
ارزیابی میزان موفقیت دانش‌آموزان بر اساس میزان بازخورد دریافت شده.
آشنایی معلمان با فرآیند ارائه بازخورد به دانش‌آموزان.
افزایش دانش، مهارت و تجربه معلمان در زمینه ارائه بازخورد.
قرار گرفتن بازخورد در فرآیند آموزش معلمان.
استفاده اثربخش معلمان از بازخورد.
دستیابی به نتایج مورد انتظار آموزشی از طریق فرآیند بازخورد.

مأخذ: یافته‌های پژوهش

در جدول ۳ نمونه‌ای از مصاحبه‌های انجام شده و کد باز در نظر گرفته شده برای آن‌ها ارائه شده است.

جدول ۳. نمونه‌ای از مصاحبه‌های انجام شده و کد باز در نظر گرفته شده برای آنها

بخشی از مصاحبه‌ها	کدهای باز
مصاحبه‌شونده ۲: آموزش مناسب نیازمند ابزارهای خاص خود است و بازخورد یک ابزار مهم برای افزایش کیفیت آموزشی معلمان تربیت‌بدنی است.	ترغیب معلمان به پذیرش بازخورد به‌عنوان یک ابزار آموزشی.
مصاحبه‌شونده ۶: خیلی از معلمان تربیت‌بدنی می‌دانند که چگونه باید ایرادات دانش‌آموزان در اجرای مهارت‌های حرکتی را رفع کنند اما نمی‌توانند ارتباط خوبی با آنها ایجاد کنند.	مهارت برقراری ارتباطات مؤثر با دانش‌آموزان.
مصاحبه‌شونده ۱: ممکن است معلمان تربیت‌بدنی به‌دانش‌آموزان بازخورد خوبی درباره عملکرد و ایرادات آنها ارائه کنند اما به‌دانش‌آموزان فرصت نمی‌دهند تا بازخورد ارائه شده را در تکرارهای بعدی استفاده کنند.	دادن زمان مناسب به‌دانش‌آموزان جهت استفاده از بازخورد.
مصاحبه‌شونده ۹: خیلی از معلمان تربیت‌بدنی فکر می‌کنند که بازخورد حتماً باید مثبت باشد و خیلی‌ها هم بازخورد منفی را قبول دارند در صورتی که می‌توان از هر دو شکل بازخورد استفاده کرد.	استفاده از بازخوردهای مثبت و منفی به شکل صحیح.

مأخذ: یافته‌های پژوهش

کدهای باز حاصل از مصاحبه‌ها در نهایت در ۱۱ مقوله فرعی و ۳ مقوله کلی دسته‌بندی شدند که در ادامه به تفکیک ارائه شده‌اند.

عوامل فردی

در کدگذاری داده‌های به‌دست آمده پنج مقوله فرعی در مقوله کلی عوامل فردی مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی قرار گرفتند که این عوامل در جدول ۴ قابل مشاهده هستند.

جدول ۴. عوامل فردی مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی

مقوله کلی	مقوله‌های فرعی	کدهای باز
۹	افزایش آگاهی	آشنایی معلمان با بازخورد و انواع آن.
۳	معلمان درباره	آشنایی معلمان با اثرات چندگانه بازخورد.
۷	بازخورد	آشنایی معلمان از اهمیت بازخورد در موفقیت‌شغلی خود.

مقوله کلی	مقوله‌های فرعی	کدهای باز
افزایش انگیزه معلمان در باره استفاده از بازخورد		ترغیب معلمان به پذیرش بازخورد به عنوان یک ابزار آموزشی.
		تشویق معلمان به استفاده مناسب از بازخورد در فرآیند تدریس.
		برجسته نمودن نقش بازخورد در بهبود کیفیت تدریس معلمان.
		برجسته نمودن نقش بازخورد در بهبود عملکرد دانش آموزان.
		برجسته نمودن نقش بازخورد در تقویت روابط معلمان با دانش آموزان.
		ایجاد انگیزه در معلمان درباره استفاده از منابع چندگانه بازخورد.
		سازماندهی مناسب زمان، مکان و شرایط ارائه بازخورد.
		در نظر گرفتن اولویت‌ها برای ارائه بازخورد.
		مهارت برقراری ارتباطات مؤثر با دانش آموزان.
		مشخص بودن زمینه نیازمند بازخورد.
توسعه فرآیندهای بازخورد توسط معلمان		رعایت ترتیب در توالی ارائه بازخوردها.
		دادن زمان مناسب به دانش آموزان جهت استفاده از بازخورد.
		استفاده از اطلاعات دانش آموزان برای توسعه فرآیندهای بازخورد.
		هماهنگ کردن فرآیندهای بازخورد با سایر برنامه‌های آموزشی.
		افزایش توانایی دانش آموزان جهت شناسایی اطلاعات مورد نیاز خود در بازخورد.
		افزایش توانایی دانش آموزان جهت شناسایی انواع بازخورد.
		اطمینان درباره اثربخشی بازخورد و استفاده دانش آموزان از آن.
		اطمینان درباره در دسترس بودن بازخورد مورد نیاز دانش آموزان.
		طراحی فعالیت‌هایی به منظور گنجاندن پاسخ‌های دانش آموزان به بازخوردهای دریافت شده.
		دعوت از دانش آموزان برای تشریح چگونگی استفاده از اطلاعات بازخورد برای انجام تکالیف.
ترغیب دانش آموزان به مشارکت فعال در فرآیندهای بازخورد گروهی.		استفاده از دانش آموزان موفق در زمینه به کارگیری بازخورد به عنوان الگویی برای همسالان خود.
		ایجاد یک محیط روانی ایمن برای دانش آموزان برای تسهیم اطلاعات خود با معلمان.
		ایجاد یک محیط روانی ایمن برای دانش آموزان برای تسهیم اطلاعات خود با همسالان.
		تقویت روابط بین دانش آموزان برای تسهیل فرآیندهای بازخورد.
زمان بندی فرآیندهای بازخورد برای جلوگیری از اتلاف زمان.		

مقوله کلی	مقوله‌های فرعی	کدهای باز
		استفاده از اطلاعات مختلف برای پشتیبانی از تمامی دانش‌آموزان.
		شناسایی دانش‌آموزان در معرض خطر ناتوانی استفاده از فرآیندهای بازخورد.
		تلاش برای جذب دانش‌آموزان بی‌توجه به فرآیندهای تدریس.
		شناسایی نیازهای دانش‌آموزان در زمینه بازخورد.
		توجه به نیازهای دانش‌آموزان با نیازهای خاص در زمینه بازخورد.
		در نظر گرفتن بازخورد به عنوان یک مداخله مهم و اثربخش برای بهبود عملکرد دانش‌آموزان.
برنامه‌ریزی		قراردادن بازخورد در برنامه‌های آموزشی.
معلمان برای استفاده از بازخورد		استفاده از ظرفیت بازخورد برای ایجاد تغییرات مورد نیاز آموزشی.
		پیش‌بینی پیامدهای مثبت و منفی بازخورد در فرآیند تدریس.
		ارائه بازخورد معنادار و قابل استفاده.
		تمرکز نمودن بر روی موضوع یا مشکل نیازمند بازخورد نه افراد.
		تلاش برای درگیر کردن دانش‌آموزان در فرآیندهای بازخورد.
		استفاده از شیوه‌های بازخورد به شکل فراگیر برای همه دانش‌آموزان.
توسعه آگاهی دانش‌آموزان درباره بازخورد		تعریف بازخورد برای دانش‌آموزان و بیان نمودن اهمیت آن.
		کمک به دانش‌آموزان جهت درگیر شدن در فرآیندهای بازخورد.
		ترغیب دانش‌آموزان به بیان نمودن نیازهای بازخوردی خود.
		افزایش توانایی مورد نیاز دانش‌آموزان در زمینه بازخورد.

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نتایج نشان داد عوامل فردی مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی دارای پنج مقوله فرعی افزایش آگاهی معلمان درباره بازخورد، افزایش انگیزه معلمان درباره استفاده از بازخورد، توسعه فرآیندهای بازخورد توسط معلمان، برنامه‌ریزی معلمان برای استفاده از بازخورد و توسعه آگاهی دانش‌آموزان درباره بازخورد است که هر یک به ترتیب دارای ۳، ۶، ۲۳، ۱۰ و ۴ کد باز می‌باشند (جدول ۴).

عوامل زمینه‌ای

در کدگذاری داده‌های به دست آمده دو مقوله فرعی در مقوله کلی عوامل زمینه‌ای مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی قرار گرفتند که این عوامل در جدول ۵ ارائه شده‌اند.

جدول ۵. عوامل زمینه‌ای مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی

مقوله کلی	مقوله‌های فرعی	کدهای باز
عوامل زمینه‌ای	منابع بازخورد	شناسایی منابع مناسب بازخورد.
		اطمینان درباره دسترسی مناسب دانش‌آموزان به منابع بازخورد.
		افزایش توانایی دانش‌آموزان درباره استفاده از منابع چندگانه بازخورد.
	توجه به ویژگی‌های بازخورد	مؤثر بودن بازخورد.
		خاص بودن بازخورد.
		به‌موقع بودن بازخورد.
		پیوسته یا مقطعی بودن بازخورد.
		شیوه‌ارائه بازخورد.
		استفاده از بازخوردهای مثبت و منفی به شکل صحیح.

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نتایج نشان داد عوامل زمینه‌ای مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی دارای دو مقوله فرعی منابع بازخورد و توجه به ویژگی‌های بازخورد است که هر یک به ترتیب دارای ۳ و ۶ کد باز می‌باشند (جدول ۵).

عوامل سازمانی

در کدگذاری داده‌های به‌دست آمده چهار مقوله فرعی در مقوله کلی عوامل سازمانی مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی قرار گرفتند که این عوامل در جدول ۶ ارائه شده‌اند.

جدول ۶. عوامل سازمانی مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی

مقوله کلی	مقوله‌های فرعی	کدهای باز
فرآیندهای تربیت‌بدنی	ایجاد یک محیط غنی از بازخورد	استفاده از مدل‌های مختلف برای درگیرکردن معلمان و دانش‌آموزان در فرآیندهای بازخورد.
		در نظر گرفتن پاداش‌های مادی و معنوی برای معلمان پیش‌رو در زمینه بازخورد.
	ترغیب دانش‌آموزان به استفاده از بازخورد معلمان.	

مقوله کلی	مقوله‌های فرعی	کدهای باز
حمایت از فرآیندهای بازخورد		افزایش ایمنی روانشناختی محیط مدارس جهت تبادل ایده‌ها، نظرات و تجربیات معلمان در زمینه بازخورد.
		ایجاد فرصت‌هایی جهت تمرین فرآیندهای بازخورد برای معلمان.
		ایجاد فرصت‌هایی جهت تمرین استفاده از بازخورد برای دانش‌آموزان.
		ایجاد جو سازمانی مناسب در مدارس برای حمایت از فرآیندهای بازخورد.
		ایجاد فرهنگ مناسب در مدارس برای توسعه فرآیندهای بازخورد.
		آموزش معلمان در راستای افزایش مهارت‌های آن‌ها در زمینه بازخورد.
		حمایت معلمان از فرآیندهای بازخورد.
		حمایت مدیران از فرآیندهای بازخورد.
		تدوین قوانین مشخص درباره توسعه فرآیندهای بازخورد.
		در اختیار قرار دادن امکانات مورد نیاز معلمان در فرآیندهای بازخورد.
استفاده از فناوری برای فرآیندهای بازخورد		تهیه انواع فناوری‌های صوتی و تصویری در مدارس برای تسهیل فرآیندهای بازخورد.
		آموزش معلمان درباره استفاده از فناوری‌های نوین در فرآیندهای بازخورد.
ارزیابی فرآیندهای بازخورد		استفاده از سیستم‌های مدیریت یادگیری هوشمند در مدارس برای توسعه فرآیندهای بازخورد.
		تدوین شاخص‌هایی برای ارزیابی اثربخشی فرآیندهای بازخورد معلمان توسط مدیران.
		تدوین شاخص‌هایی برای ارزیابی اثربخشی فرآیندهای بازخورد معلمان توسط همکاران.
		جلوگیری از قضاوت‌های ذهنی معلمان.
		اطمینان درباره دستیابی به انتظارات آموزشی مورد انتظار.
		اجازه دادن به دانش‌آموزان درباره بیان نقاط ضعف و قوت فرآیندهای بازخورد مورد استفاده معلمان.
		جداکردن ارزیابی فرآیند بازخورد از ارزیابی نهایی عملکرد دانش‌آموزان و اختصاص نمره.
		ارزیابی میزان موفقیت دانش‌آموزان براساس میزان بازخورد دریافت شده.
		آشنایی معلمان با فرآیند ارائه بازخورد به دانش‌آموزان.
		افزایش دانش، مهارت و تجربه معلمان در زمینه ارائه بازخورد.
قرار گرفتن بازخورد در فرآیند آموزش معلمان.		
بازخورد توسعه سواد	-	

مقوله کلی	مقوله‌های فرعی	کدهای باز
استفاده اثربخش معلمان از بازخورد.		
دستیابی به نتایج مورد انتظار آموزشی از طریق فرآیند بازخورد.		

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نتایج نشان داد عوامل فردی مؤثر بر توسعه سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی دارای چهار مقوله فرعی ایجاد یک محیط غنی از بازخورد، حمایت از فرآیندهای بازخورد، استفاده از فناوری برای فرآیندهای بازخورد و ارزیابی فرآیندهای بازخورد است که هر یک به ترتیب دارای ۶، ۷، ۳ و ۷ کد باز می‌باشند. همچنین درباره توسعه سواد مرتبط با بازخورد معلمان تربیت‌بدنی از مصاحبه‌های انجام شده در نهایت ۵ کد باز شناسایی شد (جدول ۶).

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش باهدف طراحی الگوی توسعه سواد بازخورد برای معلمان تربیت‌بدنی انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد عوامل فردی در توسعه سواد بازخورد در معلمان تربیت‌بدنی اثرگذار هستند که این نتیجه با نتایج تحقیقات بود و داوسن (۲۰۲۳) و کارلس (۲۰۲۳) همسو است. یکی از توانمندی‌های مورد نیاز معلمان تربیت‌بدنی برای موفقیت در شغل خود استفاده از شیوه‌های مختلف تدریس و توجه به‌اجزای یک برنامه تدریس مؤثر است (Möding, et al., 2022). بازخورد بخش مهمی از یک برنامه تدریس نظام‌مند است که انتظار می‌رود معلمان تربیت‌بدنی بتوانند از آن به‌شکل مناسبی استفاده نمایند. بدین‌منظور نیاز است آگاهی معلمان تربیت‌بدنی درباره بازخورد و کارکردهای آن افزایش یابد. به‌گفته یانگ و همکاران (۲۰۲۱) افزایش آگاهی معلمان درباره بازخورد کمک می‌کند تا تأثیر بازخورد بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را درک کنند. با آگاهی از اهمیت بازخورد، معلمان می‌توانند استراتژی‌های بازخورد را برای برآورده کردن نیازهای متنوع دانش‌آموزان تنظیم کنند. بدین‌منظور می‌توان با برگزاری دوره‌های مختلف آموزشی و استفاده از منابع آموزشی مناسب به‌افزایش آگاهی این معلمان درباره بازخورد کمک نمود. دربرخی موارد علی‌رغم این‌که معلمان تربیت‌بدنی دارای توانایی لازم برای ارائه بازخورد هستند ممکن است از انگیزه لازم برای استفاده از آن در فرآیند آموزش برخوردار نباشند. به‌گفته بود و داوسن (۲۰۲۳)

معلمان با انگیزه‌ای که فعالانه با فرآیندهای بازخورد درگیر می‌شوند برای شناسایی نقاط قوت و زمینه‌های بهبود دانش آموزان مجهزتر هستند. با ارائه بازخورد موثر، معلمان می‌توانند به دانش آموزان کمک کنند تا مهارت‌ها و عملکرد تحصیلی خود را افزایش دهند. همچنین، معلمان با انگیزه بیشتر در مورد شیوه‌های بازخورد خود فکر می‌کنند، به دنبال فرصت‌هایی برای پیشرفت حرفه‌ای هستند و به‌طور مداوم تکنیک‌های ارائه بازخورد خود را بهبود می‌بخشند.

همچنین به دلیل آن که بازخورد دارای ویژگی‌های خاصی می‌باشد نیاز است تا معلمان تربیت‌بدنی به‌شکلی برنامه‌ریزی شده از بازخورد استفاده نمایند. به گفته کارلس (۲۰۲۳) هنگامی که بازخورد برنامه‌ریزی شده مورد استفاده قرار گیرد معلمان می‌توانند آن را متناسب با اهداف یادگیری تنظیم کنند. این بازخورد هدفمند به احتمال زیاد مرتبط و اجرایشدن است و منجر به تأثیرگذاری بیشتر بر یادگیری دانش آموزان می‌شود. از سوی دیگر، دانش آموزان بخش مهمی از فرآیند بازخورد محسوب می‌شوند و عدم مشارکت فعال آن‌ها در فرآیندهای بازخورد می‌تواند اثربخشی اقدامات معلمان را در این زمینه کاهش دهد (Carless, 2023). دانش آموزان که در فرآیند بازخورد در اغلب موارد به‌عنوان گیرنده و در برخی شرایط به‌عنوان ارائه‌دهنده عمل می‌کنند بایستی دارای آگاهی لازم بوده و نقش فعالی در فرآیندهای بازخورد ایفا نمایند. به گفته گو و وی^۱ (۲۰۱۹) مشارکت فعال در فرآیندهای بازخورد به دانش آموزان کمک می‌کند تا مهارت‌های خودتنظیمی مانند خودارزیابی و نظارت بر پیشرفت خود را توسعه دهند. زمانی که دانش آموزان انگیزه، تمایل و آگاهی لازم درباره بازخورد نداشته باشند فرآیندهای بازخورد فاقد اثربخشی خواهند بود زیرا فرآیند بازخورد بخشی از فرآیند آموزش است و عدم مشارکت دانش آموزان در این زمینه آن را به یک عمل بی‌فایده تبدیل خواهد کرد.

یافته‌های این مطالعه مشخص نمود عوامل زمینه‌ای در توسعه سواد بازخورد در معلمان تربیت‌بدنی اثرگذار هستند که این نتیجه با نتایج تحقیقات گن^۲ و همکاران (۲۰۲۱) و کارلس (۲۰۲۳) همسو است. برای افزایش اثربخشی فرآیند بازخورد نیاز است تا معلمان تربیت‌بدنی از منابع مختلفی که می‌توانند به شکل‌های مختلف اطلاعات اضافی درباره عملکرد حرکتی

1. Guo & Wei

2. Gan

و ورزشی دانش‌آموزان را فراهم سازند، آگاه باشند. استفاده از منابع مختلف بازخورد می‌تواند اطلاعات بیشتری در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد و اثربخشی بازخورد ارائه شده را افزایش دهد. دریافت بازخورد از منابع مختلف دیدگاه‌ها و نظرات متنوعی را در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهند. این بازخورد چندوجهی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا درک جامعی از نقاط قوت، زمینه‌های بهبود و پیشرفت خود به دست آورند. این راهنمایی‌های شخصی شده به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا به حوزه‌های خاصی برای رشد بپردازند و پیشرفت معناداری در یادگیری تجربه نمایند. از سوی دیگر، در عوامل زمینه‌ای توجه به ویژگی‌های بازخورد از اهمیت خاصی برخوردار است (Boud & Dawson, 2023). توجه به ویژگی‌های بازخورد برای حصول اطمینان از این که بازخورد مؤثر، معنادار و حمایت‌کننده از یادگیری دانش‌آموزان است، ضروری می‌باشد. به عنوان مثال استورمونت و رینکی^۱ (۲۰۱۳) معتقد هستند که بازخورد باید واضح، مشخص و قابل درک باشد. با توجه به وضوح بازخورد، معلمان می‌توانند اطمینان حاصل کنند که دانش‌آموزان بازخورد ارائه شده را درک می‌کنند و گام‌های عملی را برای بهبود نتایج یادگیری خود برمی‌دارند. یانگ و همکاران (۲۰۲۱) نیز معتقد هستند بازخورد باید دقیق، سازنده، به موقع و متمرکز بر رشد باشد. بازخورد زمانی می‌تواند دارای اثربخشی مناسب در زمینه تدریس باشد که معلمان تربیت‌بدنی نسبت به ویژگی‌های خاص آن آگاه باشند. آگاهی از ویژگی‌های بازخورد به معلمان تربیت‌بدنی کمک خواهد کرد که بتوانند به شکلی مناسب از آن در موقعیت‌های مختلف تدریس استفاده نمایند.

نتایج پژوهش مشخص کرد عوامل سازمانی در توسعه سواد بازخورد در معلمان تربیت‌بدنی اثرگذار هستند که این نتیجه با نتایج تحقیقات بود و داوسن (۲۰۲۳) و کارلس (۲۰۲۳) همسو است. برای افزایش موفقیت معلمان تربیت‌بدنی در شغل خود نیاز است تا این معلمان به شکلی پویا در توسعه فرآیندهای بازخورد مشارکت نموده و یک محیط غنی از بازخورد برای آن‌ها فراهم شود. در یک محیط غنی از بازخورد، معلمان این فرصت را دارند که انتقادات سازنده و پیشنهادهایی برای بهبود عملکرد خود دریافت کنند. این امر باعث رشد، یادگیری و توسعه می‌شود زیرا به معلمان اجازه می‌دهد نقاط قوت و ضعف خود را

1. Stormont & Reinke

درک کنند. بازخورد همچنین باعث ترویج ارتباطات باز، همکاری و فرهنگ بهبود مستمر می‌شود. با ارائه و دریافت بازخورد به‌طور منظم، معلمان می‌توانند مهارت‌ها، عملکرد و موفقیت کلی خود را افزایش دهند. همچنین، حمایت از فرآیندهای بازخورد در محیط مدارس به‌منظور افزایش اثربخشی آن‌ها ضروری است. به گفته گن و همکاران (۲۰۲۱) زمانی که فرآیندهای بازخورد در محیط مدارس مورد حمایت قرار گیرند انگیزه معلمان برای استفاده از آن‌ها افزایش خواهد یافت. حمایت مدیران از اقدامات معلمان در زمینه بازخورد موجب خواهد شد تا آن‌ها با همکاران خود برای به‌اشتراک گذاشتن بهترین استراتژی‌های بازخورد همکاری نمایند. علاوه بر آن، با توسعه فناوری‌های آموزشی می‌توان از آن‌ها به‌شکلی مناسب برای ارائه بازخورد به‌دانش‌آموزان استفاده نمود. به گفته کارلس (۲۰۲۳) فناوری‌های جدید آموزشی به معلمان این امکان را می‌دهد که به‌طور کارآمدتر و به‌موقع به‌دانش‌آموزان بازخورد ارائه کنند. فناوری به‌معلمان اجازه می‌دهد تا پیشرفت دانش‌آموزان را در طول زمان پیگیری و نظارت کنند و بینشی در مورد اثربخشی استراتژی‌ها و مداخلات بازخورد خود کسب نمایند. درنهایت نتایج نشان داد ارزیابی فرآیندهای بازخورد یکی دیگر از عوامل سازمانی مؤثر بر توسعه سواد مرتبط با بازخورد در معلمان تربیت‌بدنی است. دی‌آنجلیس^۱ و همکاران (۲۰۲۳) معتقد هستند با ارزیابی فرآیندهای بازخورد، معلمان می‌توانند نقاط قوت و زمینه‌های بهبود را در شیوه‌های بازخورد خود شناسایی کنند. این امر به معلمان کمک می‌کند استراتژی‌های بازخورد خود را اصلاح کنند و کیفیت بازخورد ارائه شده به‌دانش‌آموزان را افزایش دهند. معلمان با حصول اطمینان از اینکه بازخوردها با استانداردهای برنامه درسی، نتایج یادگیری و نیازهای دانش‌آموزان همسو هستند، می‌توانند بازخورد را هدفمندتر، مرتبط‌تر و مؤثرتر در حمایت از پیشرفت دانش‌آموزان ارائه کنند.

در انتها می‌توان چنین نتیجه‌گیری نمود که توسعه سواد بازخورد در معلمان تربیت‌بدنی نیازمند توجه به‌عوامل فردی (مانند افزایش آگاهی معلمان درباره بازخورد و افزایش انگیزه معلمان درباره استفاده از بازخورد)، عوامل زمینه‌ای (مانند منابع بازخورد و توجه به‌ویژگی‌های بازخورد) و عوامل سازمانی (حمایت از فرآیندهای بازخورد و ارزیابی فرآیندهای بازخورد) است. با توجه به‌نتایج، تدوین برنامه‌ها و دوره‌های آموزشی برای

معلمان تربیت‌بدنی درباره بازخورد، ویژگی‌ها، چگونگی استفاده و فواید آن، حمایت مدیران مدارس از برنامه‌های مرتبط با افزایش سواد بازخورد معلمان تربیت‌بدنی، استفاده از تجارب معلمان تربیت‌بدنی موفق در زمینه فرآیندهای بازخورد، ایجاد یک محیط حمایتی در مدارس برای تسهیل فرآیندهای بازخورد، به کارگیری امکانات و فناوری‌های آموزشی مناسب در زمینه ارائه بازخورد به دانش‌آموان و ارزیابی میزان موفقیت معلمان تربیت‌بدنی در زمینه فرآیندهای بازخورد به شکلی منظم پیشنهاد می‌شود.

تعارض منافع

تعارض منافع وجود ندارد.

سپاسگزاری

از کلیه کسانی که در این پژوهش همکاری نمودند تقدیر می‌شود. همچنین از داوران محترم جهت ارائه نظرات ارزشمند خود در راستای افزایش کیفیت مقاله قدردانی می‌شود.

ORCID

Ali Mohammad Ghasemi
Nasser Bai
Ali Mostafaloo

<https://orcid.org/0009-0000-9956-5391>
<https://orcid.org/0000-0001-5952-6232>
<https://orcid.org/0000-0003-3021-060X>

منابع

- احمدپور کاسگری، زهرا و کاظمی ملک‌محمودی، مریم. (۱۳۹۷). دیدگاه اجتماعی-فرهنگی در بازخورد همتا و بازخورد معلم در محیط یادگیری انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی. مطالعات توسعه اجتماعی فرهنگی، ۷(۱)، ۳۷-۵۸. <http://scdsjournal.ir/article-1-680-fa.html>
- لقمانی، محسن، قلی‌دهنه، مهدی‌قلی و حسن‌نژاد، مجتبی. (۱۳۹۷). اثر شبکه‌های تدریس معلم تربیت‌بدنی بر هدف‌مداری ورزشی دانش‌آموزان. پژوهش در ورزش تربیتی، ۶(۱۵)، ۵۳-۷۲. <https://doi.org/10.22089/res.2017.4426.1325>

References

- Boud, D. & Dawson, P. (2023). What feedback literate teachers do: An empirically-derived competency framework? Assessment & Evaluation

- in *Higher Education*, 48(2), 158-171. <https://doi.org/10.1080/02602938.2021.1910928>
- Ahmadpor Kasegari, Z. & Kazemi Malek Mahmoodi, M. (2018). A comparative study of the classroom feedback of the teacher and peers in second language learning with emphasis on the socio-cultural perspective. *Socio-Cultural Development Studies*, 7(1), 37-58. [In Persian] <http://scdsjournal.ir/article-1-680-fa.html>
- Carless, D. (2023). Teacher feedback literacy, feedback regimes and iterative change: towards enhanced value in feedback processes. *Higher Education Research & Development*, 42(8), 1890-1904. <https://doi.org/10.1080/07294360.2023.2203472>
- Carless, D. & Winstone, N. (2023). Teacher feedback literacy and its interplay with student feedback literacy. *Teaching in Higher Education*, 28(1), 150-163. <https://doi.org/10.1080/13562517.2020.1782372>
- De Angelis, M., Bruni, F. & Petti, L. (2023). Developing feedback literacy in initial teacher education: Results from an investigation. *Education Sciences & Society - Open Access*, 14(1), 152-164. <https://doi.org/10.3280/ess1-2023oa15189>
- De Kleijn, R.A.M. (2023). Supporting student and teacher feedback literacy: an instructional model for student feedback processes. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 48(2), 186-200. <https://doi.org/10.1080/02602938.2021.1967283>
- Gan, Z., An, Z. & Liu, F. (2021). Teacher feedback practices, student feedback motivation, and feedback behavior: How are they associated with learning outcomes? *Frontiers Psychology*, 12, 697045. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.697045>
- Gravett, K., Kinchin, I., Winstone, N., Balloo, K., Heron, M., Hosein, A., Lygo-Baker, S. & Medland, E. (2020). The development of academics' feedback literacy: Experiences of learning from critical feedback via scholarly peer review. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 45(5), 651-665. <https://doi.org/10.1080/02602938.2019.1686749>
- Guo, W. & Wei, J. (2019). Teacher feedback and students' self-regulated learning in mathematics: A study of Chinese secondary students. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 28(3), 265-275. <https://doi.org/10.1007/s40299-019-00434-8>
- Henderson, M., Phillips, M., Ryan, T., Boud, D., Dawson, P., Molloy, E. & Mahoney, P. (2019). Conditions that enable effective feedback. *Higher Education Research & Development*, 38(7), 1401-1416. <https://doi.org/10.1080/07294360.2019.1657807>
- Heron, M., Medland, E., Winstone, N. & Pitt, E. (2023). Developing the relational in teacher feedback literacy: Exploring feedback talk. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 48(2), 172-185. <https://doi.org/10.1080/02602938.2021.1932735>
- Jiang, L. & Yu, S. (2021). Understanding changes in EFL teachers' feedback practice during COVID-19: Implications for teacher feedback literacy

- at a time of crisis. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 30, 509–518.
<https://doi.org/10.1007/s40299-021-00583-9>
- Kangalgil, M. (2013). The evaluation of feedback usage in physical education and sports lessons in terms of teacher's dimension. *Education and Science*, 38(170), 384-400.
<https://educationandscience.ted.org.tr/article/view/1210>
- Kangalgil, M. & Özgül, F. (2018). Use of feedback in physical education and sports lessons for student point of view. *Universal Journal of Educational Research*, 6(6), 1235-1242.
<https://doi.org/10.13189/ujer.2018.060614>
- King, F. (2019). Professional learning: empowering teachers? *Professional Development in Education*, 45(2), 169–172.
<https://doi.org/10.1080/19415257.2019.1580849>
- Kok, M., Komen, A., Van Capelleveen, V. & Van Der Kamp, J. (2020). The effects of self-controlled video feedback on motor learning and self-efficacy in a physical education setting: An exploratory study on the shot-put. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 25(1), 49–66.
<https://doi.org/10.1080/17408989.2019.1688773>
- Lee, I. & Mao, Z. (2024). Writing teacher feedback literacy: Surveying second language teachers' knowledge, values, and abilities. *Journal of Second Language Writing*, 63, 101094.
<https://doi.org/10.1016/j.jslw.2024.101094>
- Loghmani, M., Gholidahaneh, M. & Hassannejad, M. (2018). The effect of physical educator's teaching styles on student's goal orientation. *Research in Educational Sport*, 6(15), 53-72. [Persian]
<https://doi.org/10.22089/res.2017.4426.1325>
- Mao, S.S. & Crosthwaite, P. (2019). Investigating written corrective feedback: (Mis) Alignment of teachers' beliefs and practice. *Journal of Second Language Writing*, 45, 46–60.
<https://doi.org/10.1016/j.jslw.2019.05.004>
- Möding, M., Woll, A. & Wagner, I. (2022). Video-based visual feedback to enhance motor learning in physical education—a systematic review. *German Journal of Exercise and Sport Research*, 52, 447–460.
<https://doi.org/10.1007/s12662-021-00782-y>
- Noble, C., Billett, S., Armit, L., Collier, L., Hilder, J., Sly, C. & Molloy, E. (2020). “It’s yours to take”: Generating learner feedback literacy in the workplace. *Advances in Health Sciences Education*, 25(1), 55–74.
<https://doi.org/10.1007/s10459-019-09905-5>
- O’Loughlin, J., Chróinín, D.N. & O’Grady, D. (2013). Digital video: The impact on children’s learning experiences in primary physical education. *European Physical Education Review*, 19, 165–182.
<https://doi.org/10.1177/1356336X13486050>
- Potdevin, F., Vors, O., Huchez, Lamour, M., Davids, K. & Schnitzler, C. (2018). How can video feedback be used in physical education to support novice learning in gymnastics? Effects on motor learning, self-

- [assessment and motivation. Physical Education and Sport Pedagogy, 23\(6\), 559-574. https://doi.org/10.1080/17408989.2018.1485138](https://doi.org/10.1080/17408989.2018.1485138)
- [Stormont, M. & Reinke, W.M. \(2013\). Providing performance feedback for teachers to increase treatment fidelity. Intervention in School and Clinic, 49\(4\), 219-224. https://doi.org/10.1177/1053451213509487](https://doi.org/10.1177/1053451213509487)
- [Tai, J., Bearman, M., Gravett, K. & Molloy, E. \(2021\). Exploring the notion of teacher feedback literacies through the theory of practice architectures. Assessment & Evaluation in Higher Education, 48\(2\), 201-213. https://doi.org/10.1080/02602938.2021.1948967](https://doi.org/10.1080/02602938.2021.1948967)
- [Vattøy, K.D. \(2020\). Teachers' beliefs about feedback practice as related to student self-regulation, self-efficacy, and language skills in teaching English as a foreign language. Studies in Educational Evaluation, 64, 100828. https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2019.100828](https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2019.100828)
- [Wu, P., Yu, S. & Luo, Y. \(2023\). The development of teacher feedback literacy in situ: EFL writing teachers' endeavor to human-computer-AWE integral feedback innovation. Assessing Writing, 57, 100739. https://doi.org/10.1016/j.asw.2023.100739](https://doi.org/10.1016/j.asw.2023.100739)
- [Xie, Z. & Liu, W. \(2024\). What matters in the cultivation of student feedback literacy: Exploring university EFL teachers' perceptions and practices. Humanities and Social Sciences Communications, 11, 1-9. https://doi.org/10.1057/s41599-024-02648-8](https://doi.org/10.1057/s41599-024-02648-8)
- [Yang, L., Chiu, M.M. & Yan, Z. \(2021\). The power of teacher feedback in affecting student learning and achievement: Insights from students' perspective. Educational Psychology, 41\(7\), 821-824. https://doi.org/10.1080/01443410.2021.1964855](https://doi.org/10.1080/01443410.2021.1964855)
- [Zeng, J. \(2023\). A theoretical review of the role of teacher professional development in EFL students' learning achievement. Heliyon, 9\(5\), 15806. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e15806](https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e15806)
- [Zhou, Y., Shao, W.D. & Wang, L. \(2021\). Effects of feedback on students' motor skill learning in physical education: a systematic review. International Journal of Environmental Research and Public Health, 18\(12\), 6281-6295. https://doi.org/10.3390/ijerph18126281](https://doi.org/10.3390/ijerph18126281)